



Warszawa, dnia 13 lipca 2012 r.

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

ROWwl-jg- 505 -7/12(2781)

**Centrum Doradztwa Rolniczego
w Brwinowie
Oddział w Krakowie**
ul. Meiselsa 1, 31-063 Kraków

Forum Aktywizacji Obszarów Wiejskich
ul. Smolna 13 pok. 307, 00-375 Warszawa

Polska Sieć LGD
ul. Dąbrowskiego 6, 78-600 Wałcz

Dotyczy: programowania w zakresie rozwoju kierowanego przez lokalną społeczność, który w odniesieniu do EFRROW określany jest nazwą LEADER – inicjatywa wspólnotowa na rzecz rozwoju obszarów wiejskich.

Zgodnie z propozycjami Komisji Europejskiej (KE) zawartymi w pakiecie legislacyjnym dotyczącym wspólnej polityki rolnej (WPR), wspólnej polityki rybackiej (WPRyb) oraz polityki spójności (PS) po 2013 roku¹, podejście (metoda), które w obecnej perspektywie finansowej stosowane jest niezależnie do osiągania celów WPR (Leader) i WPRyb (zrównoważony rozwój obszarów zależnych głównie od rybactwa), w kolejnej perspektywie finansowej możliwe będzie do wykorzystania przy osiąganiu celów także funduszy strukturalnych w ramach PS i funkcjonować będzie pod nazwą Community-led local development (CLLD), tj. rozwój kierowany przez lokalną społeczność.

Co więcej, przedmiotowe propozycje legislacyjne zakładają możliwość realizacji celów więcej niż jednej z wymienionych polityk w ramach jednej lokalnej strategii rozwoju, zarządzanej przez jedną lokalną grupę działania, co w praktyce oznacza możliwość prowadzenia na poziomie lokalnym zintegrowanej polityki rozwoju lokalnego przy koncentracji środków pochodzących z wielu źródeł w oparciu o zintegrowaną wielofundusową strategię.

Mając na uwadze powyższe zwracam się z uprzejmą prośbą o wsparcie procesu programowania rozwoju lokalnego w okresie 2014-2020, bez którego przystępowanie do prac nad przyszłym

¹ projekty rozporządzeń opublikowane są na stronach internetowych Komisji Europejskiej:

http://ec.europa.eu/agriculture/cap-post-2013/legal-proposals/index_en.htm

http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/proposals_2014_2020_en.cfm

http://ec.europa.eu/fisheries/reform/proposals/index_en.htm

programem rozwoju obszarów wiejskich wydaje się być sprzeczne z oddolnym charakterem podejścia Leader/CLLD. Byłbym niezmiernie zobowiązany, gdyby zechcieli Państwo przygotować projekty (symulacje) lokalnych strategii rozwoju (LSR), tak jakby miałyby one być przedkładane w procesie wyboru LSR, o którym mowa w art. 29 projektu rozporządzenia ogólnego WRS², przy założeniu, że przepisy te nie ulegną już większym zmianom. Przedmiotowe symulacje strategii powinny zawierać co najmniej następujące elementy:

- a) definicję obszaru i ludności objętych strategią;
- b) analizę potrzeb i potencjału obszaru w zakresie rozwoju, w tym analizę mocnych i słabych stron, szans i zagrożeń;
- c) opis strategii i jej celów, opis zintegrowanego i innowacyjnego charakteru strategii oraz hierarchię celów, w tym jasne i wymierne cele dotyczące produktów/usług lub rezultatów uwzględniająca proponowane w projektach rozporządzeń do funduszy europejskich zakresy wsparcia;
- d) plan działania wskazujący, w jaki sposób cele przekładają się na działania;
- e) plan finansowy strategii, w tym planowaną alokację każdego z funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych;
- f) procedury funkcjonowania LGD, w tym wyboru projektów (rola i zadania LGD w tym zakresie);
- g) sposobu funkcjonowania partnerstwa;
- h) systemu finansowania LSR i LGD (ewentualne zaliczkowanie ze wskazaniem wystarczającej formy zabezpieczenia).

Mam świadomość, że Państwa praca opierać się będzie na projektach regulacji (i to jedynie wspólnotowych) a nie obowiązujących przepisach lub choćby propozycjach stosownych przepisów prawa krajowego, jednak jestem przekonany, że tak jak samo podejście Leader/CLLD zakłada oddolność, tak programowanie tego instrumentu na poziomie państwa członkowskiego powinno mieć silne oparcie w potrzebach, spostrzeżeniach sygnalizowanych oddolnie.

Innymi słowy chodzi o przygotowanie projektów strategii, które w sposób praktyczny pokażą, jak najlepiej wykorzystać możliwości płynące ze współfinansowania LSR z różnych funduszy Unii Europejskiej i jak zapewnić najefektywniejsze wykorzystanie proponowanego przez KE instrumentu CLLD w rozwoju lokalnym, zarówno w kontekście polityki rozwoju obszarów wiejskich, miast jak i obszarów zależnych od rybactwa.

Podkreślenia wymaga, że jedynie w odniesieniu do Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) wykorzystanie metody CLLD jest obowiązkowe, tzn. jedynie przy programowaniu wsparcia z EFRROW państwa członkowskie zobligowane są do „użycia” CLLD do realizacji priorytetów Unii Europejskiej w zakresie rozwoju obszarów wiejskich (i przeznaczenia min. 5% całkowitego wkładu EFRROW w program rozwoju obszarów wiejskich). Wykorzystanie CLLD w realizacji priorytetów pozostałych funduszy objętych wspólnymi ramami strategicznymi (WRS), tj. Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Funduszu Spójności (FS) i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (EFMR), jest opcjonalne, a decyzja w tym zakresie podejmowana jest przez właściwe instytucje zarządzające programami współfinansowanymi przez te fundusze. Wydaje się więc, że warto już teraz zastanowić się jakie dobre czy złe efekty niesie za sobą realizacja strategii wielofunduszowej.

Pragnę szczególnie zwrócić Państwa uwagę na kwestię spójności obszaru oraz wystarczającej zdolności do realizacji LSR, aby modelowane przez Państwa strategie odnosiły się do obszaru o wystarczającej „masie krytycznej”, pod względem liczby partnerów/członków LGD jak i liczby

² tj. rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego objętych zakresem wspólnych ram strategicznych oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące EFRR, EFS i FS, oraz uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1083/2006

potencjalnych beneficjentów zdolnych do realizacji zakładanych w LSR celów. Stąd projektowanie LSR oparte na obszarze tylko jednej gminy, bądź na obszarze zamieszkałym przez zbliżoną do minimalnej (10 000) lub maksymalnej (150 000) liczby ludności nie wydaje się na tym etapie zasadne, co nie przesądza o ostatecznych ograniczeniach odnośnie wielkości LGD w okresie 2014-2020.

Szczególnie cenne dla procesu programowania byłyby informacje o zakresie wsparcia w jakim metoda CLLD może być wykorzystana w poszczególnych funduszach WRS, przy czym wydaje się, że nie powinna sprowadzać się do wskazania konkretnych działań (jak w jest to w obecnym Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013). Informacje o zakresie wsparcia powinna raczej wskazywać z jednej strony obszar wsparcia możliwy do sfinansowania w ramach poszczególnych funduszy, którego wdrażanie na poziomie lokalnym (LGD) niesłoby wartość dodaną, a z drugiej strony katalog operacji możliwych do realizacji w ramach LSR.

Kolejnym ważnym tematem do dyskusji jest rola LGD a także sposób wdrażania i finansowania LSR.

Jednocześnie celowo nie wskazujemy ewentualnego zakresu wsparcia czy planowanej roli LGD tak aby zebrać w pierwszej kolejności Państwa opinie, tzn. osób bezpośrednio pracujących w lub z LGD. Stanowi to swoistą formę oddolnych konsultacji, tak aby potem w oparciu o dokumenty przez Państwa przesłane zaprojektować system wdrażania jak najbardziej dostosowany do lokalnych potrzeb rozwojowych i uwzględniający pewne praktyczne aspekty funkcjonowania LGD.

Z kolei przygotowanie projektów LSR dla danego obszaru w kilku wariantach:

- 1) LSR finansowana jedynie ze środków EFRROW i LSR finansowana jedynie ze środków EFMR,
- 2) LSR finansowana z EFRROW i EFS
- 3) LSR finansowana z EFRROW, EFMR i EFS
- 4) itp.

- mogłoby dostarczyć wiele nieocenionych wniosków dla LGD przystępujących w przyszłości do opracowania swoich strategii.

Z uwagi na to, że założenia do programu muszą być przygotowane we wrześniu 2012 roku prosimy o przesłanie efektów Państwa prac do końca sierpnia br. Zależałoby nam na różnych wariantach strategii uwzględniających różne typy obszarów, takich gdzie zasadne jest korzystanie z jednego lub kilku funduszy europejskich w zależności od problemów i potrzeb danego obszaru. Wydaje się, że najbardziej zasadne będzie podjęcie współpracy z konkretną LGD, co umożliwi pełniejsze odniesienie się do praktycznych kwestii wdrażania LSR. Nie chcemy jednak rozstrzygać, które LGD powinny być w proces zaangażowane, prosimy jednak aby przed rozpoczęciem prac skonsultowali się Państwo ze sobą tak aby uniknąć dublowania prac.

Ze swojej strony zapewniam o możliwości konsultacji roboczych z pracownikami Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich, w szczególności Wydziału Leader, w trakcie prac nad przedmiotowymi projektami strategii, w przypadku gdyby pojawiły się jakiegokolwiek wątpliwości związane z proponowanym instrumentem CLLD/Leader.

Wyniki Państwa prac zostaną wykorzystane zarówno do przygotowania szczegółowych rozwiązań w prawodawstwie krajowym, jak również w rozmowach z innymi podmiotami zainteresowanymi tematyką CLLD/Leader, a których decyzje będą miały wpływ na ostateczny kształt tego instrumentu w przyszłym okresie programowania, a także w dalszych konsultacjach społecznych dotyczących tego instrumentu (metody).

Zap. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
PODSEKRECIARZ STANU

Tadeusz Nalewajk